

Šifra kandidata :
A jelölt kódszáma :

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

ZGODOVINA TÖRTÉNELEM

Izpitna pola 1
1. feladatlap

Obča zgodovina / Egyetemes történelem

Sreda, 10. junij 2026 / 90 minut
2026. június 10., szerda / 90 perc

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Izpitni poli je priložena barvna priloga.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával.

A feladatlap egy Színes mellékletet is tartalmaz.

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.

A jelöltnak szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

Ta pola ima 20 strani (1–20), od tega 2 prazni. Barvna priloga ima 4 strani (21–24).
A feladatlap 20 oldalas (1–20), ebből 2 üres. A Színes melléklet terjedelme 4 oldal (21–24).

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani).

Izpitna pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe!

A feladatlap 25 feladatot tartalmaz. Összesen 60 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a feladatlap erre kijelölt helyére, **a kereten belülre!** Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

Prazna stran

Üres oldal

OBRNITE LIST.
LAPOZZON!

Od nacionalnih gibanj do prve svetovne vojne

A nemzeti mozgalmaktól az első világháborúig

1. Leto 1848 je bilo v Evropi viharo leto. Pri reševanju si pomagajte z besedilom in s sliko 4 v barvni prilogi.

Az 1848-as év viharos volt Európában. A megoldásban legyen segítségére a szöveg, valamint a Színes melléklet 4. sz. képe.

Prebivalci Lombardije in Benečije so hoteli stran od Avstrije. Slovenci so prvič opredelili svoje zahteve po novi slovenski kronovini. Čehi so zahtevali močno avtonomijo v tradicionalnem okviru častitljive kraljevine Češke in njenih dežel. Popolno samostojnost so zahtevali Madžari, ki pa so priznavali habsburško kraljevo oblast. /.../ Že marca so svoj politični program oblikovali tudi Hrvati; v njem so zahtevali troedinega hrvaškega kraljestva.

(Vir: Bruckmüller, E., 2017: Avstrijska zgodovina, str. 301. Slovenska matica. Ljubljana)

- 1.1. Navedite štiri države, ki jih revolucija leta 1848 ni zajela.

Nevezzen meg négy országot, ahol 1848-ban nem tört ki a forradalom!

- 1.2. Navedite tri zahteve narodov Avstrijskega cesarstva.

Nevezze meg az Osztrák Császárság nemzeteinek három követelését!

- 1.3. Opišite, kako je revolucionarno vrenje potekalo v Lombardiji.

Írja le, hogyan zajlott a forradalmi lázongás Lombardiában!

(3 točke/pont)

2. Revolucija 1848 je prinesla številne spremembe tudi za Avstrijsko cesarstvo.

Az 1848-as forradalom számos változást hozott az Osztrák Császárság számára is.

- 2.1. Navedite eno družbenopolitično spremembo, ki se je ohranila tudi po zatrtju revolucije.

Nevezzen meg egy társadalmi-politikai változást, amely a forradalom leverése után is megmaradt!

Slika 1 / 1. sz. kép: Kronanje

(Vir: <https://www.mfab.hu/artworks/234/>. Pridobljeno: 17. 1. 2025.)

M 2 6 1 5 1 1 5 1 M 0 5

2.2. Pojasnite, kaj se je zgodilo z oktroirano ustavo, ki je bila sprejeta marca 1849.

Magyarázza el, mi történt az 1849 márciusában elfogadott oktroált alkotmánnyal!

(2 točki/pont)

3. Krimška vojna je razbila koalícijo konservativnih sil, ki je po dunajskem kongresu dalje ohranjala ravnotežje moči v Evropi.

A krími háború felbomlasztotta a konzervatív erők koalícióját, amely a bécsi kongresszus után továbbra is fenntartotta az erőegyensúlyt Európában.

Obkrožite črko pred tremi pravilnimi trditvami.

Karikázza be a három helyes állítás előtti betűjelet!

- A Krimška vojna se je začela z osmansko napovedjo vojne Rusiji.
A krími háború az oszmánok Oroszországnak való hadüzenetével kezdődött.
- B Na stran osmanske države so pristopili Velika Britanija, Francija in Sardinsko kraljestvo.
Az Oszmán Birodalom oldalára állt Nagy-Britannia, Franciaország és a Szárd Királyság.
- C Rusija je v vojni računala na pomoč Avstrijskega cesarstva kot povračilo za pomoč v revoluciji 1848 proti Madžarom.
Oroszország a háborúban az Osztrák Császárság segítségére számított, viszonzásképpen a 1848-as forradalomban a magyarok ellen nyújtott segítségéért.
- D Z londonsko pogodbo leta 1859 so Sredozemsko morje razglasili za nevtralno območje.
Az 1859-es londoni szerződéssel a Földközi-tengert semleges övezetnek nyilvánították.
- E Poraz osmanske države je pokazal na njeno gospodarsko in družbeno zaostalost.
Az Oszmán Birodalom veresége rámutatott gazdasági és társadalmi elmaradottságára.
- F Sardinsko kraljestvo je v zameno za udeležbo v vojni računalo na pomoč turškega sultana pri izgonu Avstrijcev iz Lombardije.
A Szárd Királyság a háborúban való részvételért cserébe számított a török szultán segítségére az osztrákok Lombardiából való kiűzésében.

(3 točke/pont)

4. Sardinsko kraljestvo je sredi 19. stoletja izvedlo številne reforme pod vodstvom novega ministrskega predsednika Cavourja.

A 19. század közepén a Szárd Királyság számos reformot hajtott végre Cavour új miniszterelnök vezetésével.

Podpiral je poljedelstvo in industrijo, kateri je našel nove trge. Pospesheval je razvoj prometa z ustanavljanjem železnic, kot n. pr. zveze Torino–Genova, končane 1854, predora pod sedlom Frèjus (začet 1859, končan 1871); z graditvijo omrežja prekopov v Vercellese, katero nosi njegovo ime in ki služi tudi rednemu namakanju velikih poljedelskih ozemelj. Dal je pobudo trgovski mornarici, istočasno pa ustanovil veliki vojni arzenal v Speziji. Ta mnogovrstna delavnost je dala gospodarskemu življenju Piemonta zagon ...

(Vir: Silva, P., 1942: Zgodovina najnovejše dobe za srednje in sorodne šole, str. 85. Pokrajinska šolska založba. Ljubljana)

- 4.1. Navedite tri ukrepe, s katerimi je uspešno moderniziral državo.

Nevezzen meg három olyan intézkedést, amelyekkel sikeresen modernizálta az országot!

- 4.2. Pojasnite, kako je gospodarski napredek vplival na politično moč Sardinskega kraljestva.

Magyarázza el, hogyan befolyásolta a gazdasági fejlődés a Szárd Királyság politikai erejét!

(2 točki/pont)

5. Združitev Apeninskega polotoka v enotno državo je potekala v več fazah.

Az Apennini-félsziget egységes állammá egyesítése több szakaszban történt.

Leta 1860 se je izkrcał z dvema ladjama na Sicilijo in si z znamenitim pohodom tisoč mož [...] od Marsale po Siciliji in južni Italiji podredil burbonsko kraljestvo. Dogodki v Italiji so močno vznemirili vse evropske sile, ki jih je še posebej skrbelo napredovanje [...] »rdečih srajc« in njegovih republikanskih pogledov.

(Vir: Zgodovina v slikah. 15. zv., stolpec 6787. DZS. Ljubljana, 1980)

- 5.1. Navedite priimek revolucionarja, ki se je leta 1860 izkrcał na Sicilijo.

Írja le annak a forradalmárnak a vezetéknévét, aki 1860-ban partra szállt Szicíliában!

- 5.2. Opišite, kako je potekala priključitev juga Apeninskega polotoka k Sardinskemu kraljestvu.

Ismertesse az Apennini-félsziget déli részének csatlakozását a Szárd Királysághoz!

(2 točki/pont)

6. Združitev Italije je potekala vzporedno z združitvijo Nemčije. Pri reševanju si pomagajte s sliko 5 v barvni prilogi.

*Olaszország egyesítése párhuzamosan zajlott Németország egyesítésével.
A megoldáskeresésben legyen segítségül a Színes melléklet 5. sz. képe.*

- 6.1. Navedite vojno, ki je leta 1866 pripomogla tako k združitvi Nemčije kot k utrditvi Kraljevine Italije.

Nevezze meg azt a háborút, amely 1866-ban hozzájárult Németország egyesítéséhez és az Olasz Királyság megszilárdulásához!

- 6.2. Navedite državno-politično tvorbo, ki so jo Prusi ustanovili po tej vojni.

Nevezze meg azt a politikai szövetséget, amelyet a poroszok hoztak létre a háború után!

- 6.3. Pojasnite dve posledici te vojne.

Magyarázza el ennek a háborúnak a két következményét!

(3 točke/pont)

7. Po francoskem porazu v francosko-pruski vojni in padcu Napoleona III. se je del prebivalstva, vstajniki, v Parizu uprl novo izvoljeni vladi.

A francia-porosz háborúban elszenvedett vereség és III. Napóleon bukása után a lakosság egy része, a felkelők, Párizsban felláztak az újonnan megválasztott kormány ellen.

O koncu te vstaje je poročal tudi Slovenski narod:

[...] Na francoskem bojišču se vrši tragičen konec bratomorne vojne. Vojaki narodne vlade v Versailles so prodrli v Pariz in imajo v tem hipu že celo mesto v oblasti. Upornikov je do sedaj 12 000 vjetih, pa število še vedno narašča. Kak obupan duh vlada med uporniki, se razvidi iz tega, da so Tuilerie, poslopje finančnega ministrstva, mestno hišo in sploh najkrasnejše in najdragocenejše stavbe zažgali. [...] Ceste in ulice so polne mrličev in ranjencev, za ktere se nihče ne briga, hiše razbite in zgorele. [...]

(Vir: Gestrin, F., Melik, V., 1990: Zgodovinska čitanka 7, str. 55. DZS. Ljubljana)

- 7.1. Kako imenujemo samoupravo vstajnikov, ki so jo razglasili marca 1871?

Hogyan nevezzük az 1871 márciusában kikiáltott felkelők önkormányzatát?

- 7.2. Navedite dva ukrepa za vzpostavitev socialno pravičnejšega sistema v tem času.

Nevezzen meg két intézkedést, amelyek által ebben az időszakban egy szociálisan igazságosabb rendszer hozható létre!

- 7.3. Pojasnite, kako je versajska armada v »krvavem tednu« maja 1871 obračunala z vstajniki.

Magyarázza el, hogyan számolt le a versailles-i hadsereg a felkelőkkel a »véres hét« során, 1871 májusában!

(3 točke/pont)

8. Zmaga Prusije v francosko-pruski vojni je dokončno omogočila združitev nemškega ozemlja v enotno državo.

Poroszország győzelme a francia–porosz háborúban végleg lehetővé tette a német területek egyesítését egy egységes állammá.

Opišite, kako je bilo upravno-politično organizirano Nemško cesarstvo.

Ismertesse a Német Birodalom közigazgatási és politikai szervezettségét!

(1 točka/pont)

9. Povežite države z njihovimi značilnostmi, ki so zaznamovale drugo polovico 19. stoletja, tako, da na črto v levem stolpcu vpišete ustrezno črko iz desnega stolpca.

Párosítsa az országokat azok jellemzőivel, amelyek a 19. század második felét jellemezték, úgy, hogy írja a bal oldali oszlopba a megfelelő betűjelet a jobb oldali oszlopból!

_____ dekret o odpravi osebne odvisnosti kmetov a földtehermentesítési törvény	A Nemško cesarstvo Német Császárság
_____ zakon o splošnih pravicah državljanov az állampolgárok általános jogairól szóló törvény	B Rusija Oroszország
_____ iredentizem irredentizmus	C Avstro-Ogrska Osztrák-Magyar Monarchia
_____ kulturni boj kultúrharc	D Kraljevina Italija Olasz Királyság

(2 točki/pont)

10. Vojne in notranjepolitični pritiski so Avstrijsko cesarstvo leta 1867 pripeljali do državne politične preobrazbe.

A háborúk és a belpolitikai nyomás 1867-ben az Osztrák Császárság állami politikai átalakulásához vezetett.

Poravnava je ustvarila dve ustavni monarhiji, oba dela države (oz. obe državni polovici) pa na zunaj obdala s skupnim državnim plaščem. Trije skupni ministri so tvorili skupno ministrstvo. [...] Franc Jožef je ostal prav v najpomembnejših političnih zadevah absolutni monarh, za kakršnega se je od nekdaj imel. Na parlamentarne razprave o davkih, vojaških zakonih in odobritvah rekrutiranja je gledal kot na nujne koncesije novim časom. O zunanji politiki in organizaciji vojske je do konca svojih dni odločal sam.

(Vir: Bruckmüller, E., 2017: Avstrijska zgodovina, str. 322–323. Slovenska matica. Ljubljana)

- 10.1. Navedite tri skupna ministrstva.

Nevezzen meg három közös minisztériumot!

- 10.2. Pojasnite, kako je uvedba dualizma prispevala k zaostrovanju nacionalnih odnosov.

Magyarázza el, hogyan járult hozzá a dualizmus bevezetése a nemzeti viszonyok megromlásához!

(2 točki/pont)

11. Z berlinskim kongresom leta 1878 so se odnosi med evropskimi velesilami dodatno zaostrili.

Az 1878-as berlini kongresszus után az európai nagyhatalmak közötti viszonyok tovább romlottak.

Posledica je ohladitev rusko-nemškega sodelovanja, to pa pripelje s hkratno zaostritvijo rusko-avstrijskega nasprotovanja na Balkanu do dvozveze Nemškega cesarstva in habsburške večnarodne monarhije.

(Vir: Kronika človeštva, str. 779. Mladinska knjiga, Ljubljana. 1997)

- 11.1. Zakaj je Bismarck sklical ta kongres?

Miért hívta össze Bismarck ezt a kongresszust?

- 11.2. Navedite dva sklepa kongresa, ki sta ozemeljsko vplivala na osmansko državo.

Nevezzen meg két kongresszusi határozatot, amelyek területileg hatással voltak az Oszmán Birodalomra!

- 11.3. Pojasnite, kako je kongres vplival na sklepanje zavezništev po kongresu.

Magyarázza el, hogyan befolyásolta a kongresszus a kongresszus utáni szövetségek megkötését!

(3 točke/pont)

12. Konec 19. stoletja je nastopilo obdobje imperializma, težnje po ekonomski in politični prevladi nad tujimi ozemlji. Pri reševanju si pomagajte z besediloma in s sliko 6 v barvni prilogi.

A 19. század végén beköszöntött az imperializmus korszaka, az idegen területek feletti gazdasági és politikai hegemonia iránti törekvés. A megoldáskeresésben legyen segítségül a két szöveg, valamint a Színes melléklet 6. sz. képe.

Trenje med Francijo in Anglijo je doseglo dramatičen višek l. 1898 v zadevi Sudana. Tja so Angleži zmagovito prodirali pod poveljstvom lorda Kitchenerja, ker so imeli Sudan za naravno dopolnilo Egipta. Toda Francija, ki je l. 1882 začela nagajati angleškemu prodiranju v Nilsko dolino, je poslala iz osrednjega Sudana ekspedicijo, ki je dospela v Fašodo ob gornjem Nilu nekaj tednov pred prihodom Angležev. Ta francoski korak je izzval v Londonu najostrejši odpor in britanska vlada je kar naravnost zahtevala, naj se Francija umakne iz Fašode. Napočil je trenutek skrajne napetosti, toda Francija se je odločila za umik, da bi s tem preprečila zbližanje Anglije z Nemčijo in da bi nasprotno pripravila pot angleško francoskemu zbližanju.

(Vir: Silva, P., 1942: Zgodovina najnovejše dobe za srednje in sorodne šole, str. 144. Pokrajinska šolska založba. Ljubljana)

V letih 1899–1902 je britansko vojno proti dvema burskima republikama v Južni Afriki zapletla nemška podpora Burom. Leta 1906 in ponovno leta 1911 so francoski poskusi, da bi prevzeli nadzor nad Marokom, sprožili ostre proteste Nemčije.

(Vir: Davies, N., 2013: Zgodovina Evrope, 1939, str. 800. Modrijan. Ljubljana)

Obkrožite črko pred izbrano kolonialno velesilo.

Karikázza be a kiválsztott nagyhatalom előtti betűjelet!

A FRANCIJA / FRANCIAORSZÁG

B VELIKA BRITANIJA / NAGY-BRITANNIA

V obliki krajšega razmišljanja navedite takratni politični sistem države, opišite notranjepolitični problem, s katerimi se je država srečevala v tistem času, navedite tri kolonije, ki jih je imela v Afriki, opišite dva konflikta, v katerih se je znašla v Afriki pred prvo svetovno vojno, in pojasnite, kateri zavezništvi je država sklenila pred prvo svetovno vojno.

Rövid elméletben ismertesse az ország akkori politikai rendszerét, írja le a belpolitikai problémákat, amelyekkel az ország akkoriban szembesült, sorolja fel az ország három afrikai gyarmatát, írja le a két konfliktust, amelybe az ország az első világháború előtt Afrikában keveredett, és magyarázza el, milyen szövetséget kötött az ország az első világháború előtt!

(5 točk/pont)

13. Pred začetkom prve svetovne vojne je bilo ozemlje Afrike z agresivno kolonialno politiko razkosano. Pri reševanju si pomagajte s sliko 6 v barvni prilogi.

Az első világháború kitörése előtt Afrika területét agresszív gyarmati politika osztotta fel. A megoldáskeresésben legyen segítségül a Színes melléklet 6. sz. képe.

Navedite edini neodvisni afriški državi.

Nevezze meg az egyedüli két független afrikai országot!

(1 točka/pont)

14. Države pred prvo svetovno vojno niso tekmovalle le v imperialistični politiki, ampak tudi v oboroževanju.

Az első világháború előtt az országok nemcsak az imperialista politikában, hanem a fegyverkezésben is versengtek egymással.

Velesila <i>Nagyhatalom</i>	Število bojnih ladij <i>A hadihajók száma</i>
Nemško cesarstvo <i>Német császárság</i>	24
Avstro-Ogrska <i>Osztrák-Magyar Monarchia</i>	7
Italija <i>Olaszország</i>	3
Francija <i>Franciaország</i>	17
Velika Britanija <i>Nagy-Britannia</i>	39
Osmanska država <i>Oszmán Birodalom</i>	1

Preglednica 1 / 1. táblázat

(Vir: Brodnik, V., in drugi, 2020: Zgodovina 3, str. 110–111. Mladinska knjiga. Ljubljana)

- 14.1. Kateri dve državi sta najbolj krepili mornarico pred prvo svetovno vojno?

Melyik két ország erősítette leginkább haditengerészetét az első világháború előtt?

- 14.2. Pojasnite, kako je militarizem vplival na odnose med evropskimi državami.

Magyarázza el, hogyan befolyásolta a militarizmus az európai országok közötti kapcsolatokat!

(2 točki/pont)

15. Leta 1914 je politična napetost na Balkanu dosegla vrhunec in spodbudila verižno reakcijo, ki je pripeljala do svetovnega konflikta.

1914-ben a politikai feszültség a Balkánon tetőpontjára hágott, és láncreakciót váltott ki, amely világméretű konfliktushoz vezetett.

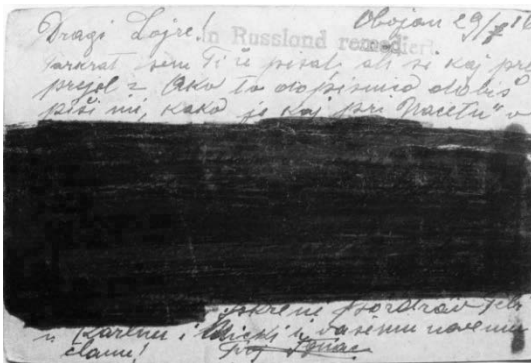
Opišite dogodek, ki je sprožil ta konflikt.

Ismertesse azt az eseményt, amely ezt a konfliktust kiváltotta!

(1 točka/pont)

16. V prvi svetovni vojni so bili vojaški spopadi skoncentrirani na območju front, vendar je tudi zaledje trpelo zaradi posledic vojne.

Az első világháborúban a katonai összecsapások a frontvonalakra koncentrálódtak, de a háború következményeitől a hátszág is szenvedett.

Slika 2 / 2. sz. kép: Pismo, poslano na fronto

(Vir: http://www.100letprve.si/mejniki/pisanje_v_vojnem_casu/index.html. Pridobljeno: 30. 12. 2024.)

Slika 3 / 3. sz. kép: Tedenska izkaznica za kruh in moko

(Vir: <https://ww1.habsburger.net/de/medien/beispiel-fuer-lebensmittelkarten-ausweis-ueber-den-verbrauch-von-brot-und-mehl-1917>. Pridobljeno: 30. 12. 2024.)

- 16.1. S katerim ukrepom so oblasti zagotavljale nadzor nad informacijami, ki so prehajale med fronto in zaledjem?

Milyen intézkedésekkel biztosították a hatóságok az információk ellenőrzését, amelyek a front és a hátszág között áramlottak?

- 16.2. Pojasnite, s katerima vojnima ukrepoma so oblasti še vplivale na vsakdanje življenje v zaledju.

Magyarazza el, melyik két háborús intézkedéssel befolyásolták még a hatóságok a hátszág mindennapi életét!

(2 točki/pont)

17. Sklepne vojaške operacije v letu 1918 so centralne sile prisilile k predaji.

A végső katonai műveletek 1918-ban a központi hatalmakat megadásra kényszerítették.

17.1. Katera članica centralnih sil je 11. novembra 1918 kot zadnja podpisala premirje?

A központi hatalom melyik tagja írta alá utoljára a fegyverszünetet 1918. november 11-én?

17.2. Opišite notranjepolitične razmere v tej državi pred podpisom premirja.

Írja le a béke aláírása előtti belpolitikai helyzetet ebben az országban!

(2 točki/pont)

Razvoj demokracije

A demokrácia fejlődése

18. Razvoj demokracije je proces, na katerega so vplivali številni dejavniki.

A demokrácia fejlődése olyan folyamat, amelyre sok tényező volt hatással.

Obkrožite črke pred tremi pravilnimi trditvami.

Karikázza be a három helyes állítás előtti betűjelet!

- A Začetki demokracije so v antičnih Atenah, kjer je najprej zavladata vladavina demosa.
A demokrácia kezdetei az ókori Athénban keresendők, ahol először a démosz uralma jött létre.
- B Srednjeveški fevdalni red je pospešil uveljavitev demokracije v Evropi.
A középkori feudális rend elősegítette a demokrácia térnyerését Európában.
- C Demokracija omogoča sodelovanje ljudi na volitvah, plebiscitu in referendumu.
A demokrácia lehetővé teszi az emberek részvételét a választásokon, a népszavazásokon és a népi döntéshozatalban.
- D V demokratičnih državah predstavniki oblasti pripadajo različnim političnim usmeritvam.
A demokratikus országokban a hatalom képviselői különböző politikai irányzatokhoz tartoznak.
- E V državah s parlamentarno demokracijo se parlament sestane le ob izvolitvi.
A parlamentáris demokráciával rendelkező országokban a parlament csak a megválasztáskor ül össze.
- F Zdrs demokratične države v diktaturo se kaže v uveljavitvi političnega pluralizma.
A demokratikus állam diktatúrába való átcsúszása a politikai pluralizmus érvényesülésében nyilvánul meg.

(3 točke/pont)

19. Zmagovalke prve svetovne vojne so po koncu prve svetovne vojne pripravile pariško mirovno konferenco in podpis mirovnih dogovorov. Pri reševanju si pomagajte s sliko 7 v barvni prilogi.

Az első világháború győztesei az első világháború után megrendezték a párizsi békekonferenciát, és aláírták a békeszerződéseket. A megoldáskeresésben legyen segítségül a Színes melléklet 7. sz. képe.

- 19.1. Iz katerega imperija je po koncu vojne nastalo največ novih evropskih držav?

Melyik birodalomból jött létre a legtöbb új európai állam a háború után?

- 19.2. Katera država je pridobila največ nemškega ozemlja?

Melyik ország szerezte meg a legtöbb német területet?

- 19.3. Zakaj izraz »versajski mir« zgodovinsko ni povsem točen izraz za mir, sklenjen na pariški mirovni konferenci?

Miért nem teljesen pontos történelmileg a »versailles-i béke« fogalom a párizsi békekonferencián megkötött békére?

(3 točke/pont)

20. Združene države Amerike so si po prvi, »veliki vojni« prizadevale zagotoviti trajni mir v svetu. Katera mednarodna organizacija naj bi zagotavljala pridobljeni mir?

Az Egyesült Államok az első »nagy háború« után arra törekedett, hogy tartós békét biztosítson a világban. Melyik nemzetközi szervezetnek kellene biztosítania a megszerzett békét?

Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

Karikázza be a helyes megoldás előtti betűjelet!

- A OZN / ENSZ.
- B Društvo narodov / Népszövetség.
- C NATO / NATO.

(1 točka/pont)

21. Sovjetska zveza se je sredi tridesetih let 20. stoletja po gospodarski rasti približala Združenim državam Amerike.

A Szovjetunió a 20. század 30-as éveinek közepén gazdasági növekedése alapján megközelítette az Amerikai Egyesült Államokat.

Cene kmetijskih pridelkov so se ustalile, s selektivnimi krediti in drugimi ukrepi se je začela preobrazba kmetijstva. Velika javna dela so zmanjševala množično brezposelnost, z zakonodajo so urejali delovna razmerja in uvedli minimalno socialno zakonodajo, sindikati so dobili pravico do pogajanj z delodajalci. Reorganizirala se je vsa industrija. /.../ ZDA so se izvlekle iz krize in okrepila se je njihova gospodarska premoč v svetu.

(Vir: Repe, B., 2000: Sodobna zgodovina, str. 65. Modrijan: Ljubljana)

S hrupno propagando se je avgusta 1936 začel nadaljnji proces proti Zinovjevu in Kamenjevu ter 14 drugim obtoženim, ki so bili skoraj vsi že leta 1927 izključeni iz Komunistične partije. Vsa skupina je bila obsojena na smrt. /.../ Stalinisti so izvedli tudi bučne procese zoper intelektualce in umetnike ter 1937–1938 hkrati »očistili« še gospodarstvo in Rdečo armado.

(Vir: Kronika 20. stoletja, 1930–1939, str. 104–105. Mladinska knjiga. Ljubljana, 1996)

Obkrožite črko pred izbrano državo.

Karikázza be a kiválsztott állam előtti betűjelet!

A ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE
AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

B SOVJETSKA ZVEZA
SZOVJETUNIÓ

- 21.1. Kdo je bil voditelj države sredi tridesetih let 20. stoletja?

Ki volt az ország vezetője a 20. század harmincas éveinek közepén?

- 21.2. Kateri politični stranki je pripadal?

Melyik politikai párthoz tartozott?

- 21.3. Opišite dve značilnosti političnega sistema.

Ismertesse a politikai rendszer két jellemzőjét!

- 21.4. Pojasnite dva gospodarska ukrepa v tem času.

Magyarázza el ezen időszak két gazdasági intézkedését!

(4 točke/pont)

22. S pohodom črnosrajčnikov nad Rim se je v Italiji povzpel na oblast Benito Mussolini, ki je vodil agresivno zunanjo politiko. Pri reševanju si pomagajte s sliko 8 v barvni prilogi.

A feketeingesek Róma elleni menetelésével Benito Mussolini került hatalomra Olaszországban, aki agresszív külpolitikát folytatott. A megoldáskeresésben legyen segítségül a Színes melléklet 8. sz. képe.

- 22.1. Navedite ozemlji, ki si ju je Italija prisvojila pred zasedbo Etiopije.

Nevezze meg azt a két területet, amelyet Olaszország Etiópia megszállása előtt szerzett meg!

- 22.2. Opišite odziv Društva narodov na italijanski napad na Etiopijo.

Ismertesse a Népszövetség reakcióját az olasz támadásra Etiópiában!

- 22.3. Pojasnite, kaj je bil cilj osvajalne zunanje politike pod Mussolinijevim vodstvom.

Magyarázza el, mi volt a célja Mussolini vezetése alatt a hódító külpolitikának!

(3 točke/pont)

23. Po požigu Reichstaga leta 1933 so v Nemčiji sprejeli zakonodajo, ki je dajala velike pristojnosti Hitlerjevi vladi.

A Reichstag 1933-as felgyújtása után Németországban olyan törvényeket fogadtak el, amelyek teljhatalmat adtak Hitler kormányának.

Dogodki zadnjega časa so pripeljali do neizpodbitnega dokaza, da se nemška socialdemokratska stranka ne ustavi pred nobeno zaroto proti Nemčiji in njeni zakoniti vladi. Vodilne osebnosti nemške socialdemokratske stranke, kot Wels, Breitscheid, Stampfer, Vogel, se že nekaj tednov zadržujejo v Pragi, da bi se od tam bojevala proti nacionalni vladi Nemčije.

(Vir: Jernejčič, R. A., 2001: Zgodovina na maturi 2, str. 65. DZS. Ljubljana)

- 23.1. Kateri politični stranki so nemški nacionalsocialisti naprtili požig Reichstaga?

Melyik politikai pártnak tulajdonították a német nemzetiszocialisták a Reichstag felgyújtását?

23.2. Pojasnite, zakaj so nacisti prepovedali tudi socialdemokratsko stranko.

Magyarázza el, miért tiltották be a nácik a szociáldemokrata pártot is!

(2 točki/pont)

24. Leta 1936 je Evropo pretresla državljanska vojna v Španiji. Pomagajte si s sliko 9 v barvni prilogi.

1936-ban a spanyol polgárháború rázta meg Európát. Segítsen a Színes melléklet 9. képével.

Povežite dogajanje v času državljanske vojne v levem stolpcu s sprtima stranema iz desnega stolpca.

Párosítsa a polgárháború idején történt eseményeket a bal oldali oszlopban a jobb oldali oszlopban szereplő ellenséges felekkel!

_____ fašistična vojaška pomoč prek Portugalske
fasiszta katonai segítség Portugálián keresztül

_____ pomoč mednarodnih brigad
nemzetközi brigádok segítése

A republikanci / *repulikánusok*

B nacionalisti / *nacionalisták*

_____ teror nad duhovniki in redovniki
a papok és szerzetesek terrorizálása

_____ bombardiranje Guernice s strani Luftwaffe
a Luftwaffe által végrehajtott Guernica bombázása

(2 točki/pont)

25. Navedenim dogodkom dodajte ustrezno letnico: 1866, 1882, 1905, 1916, 1929, 1938.

Írja az eseményekhez a megfelelő évszámot: 1866, 1882, 1905, 1916, 1929, 1938!

_____ oktobrski manifest / *októberi kiáltvány*

_____ črni petek / *fekete péntek*

_____ bitka pri Kraljevem Gradcu / *a königgrätzi csata*

_____ trozveza / *hármass szövetség*

_____ priključitev Avstrije k nacistični Nemčiji / *Ausztria csatlakozása a náci Németországhoz*

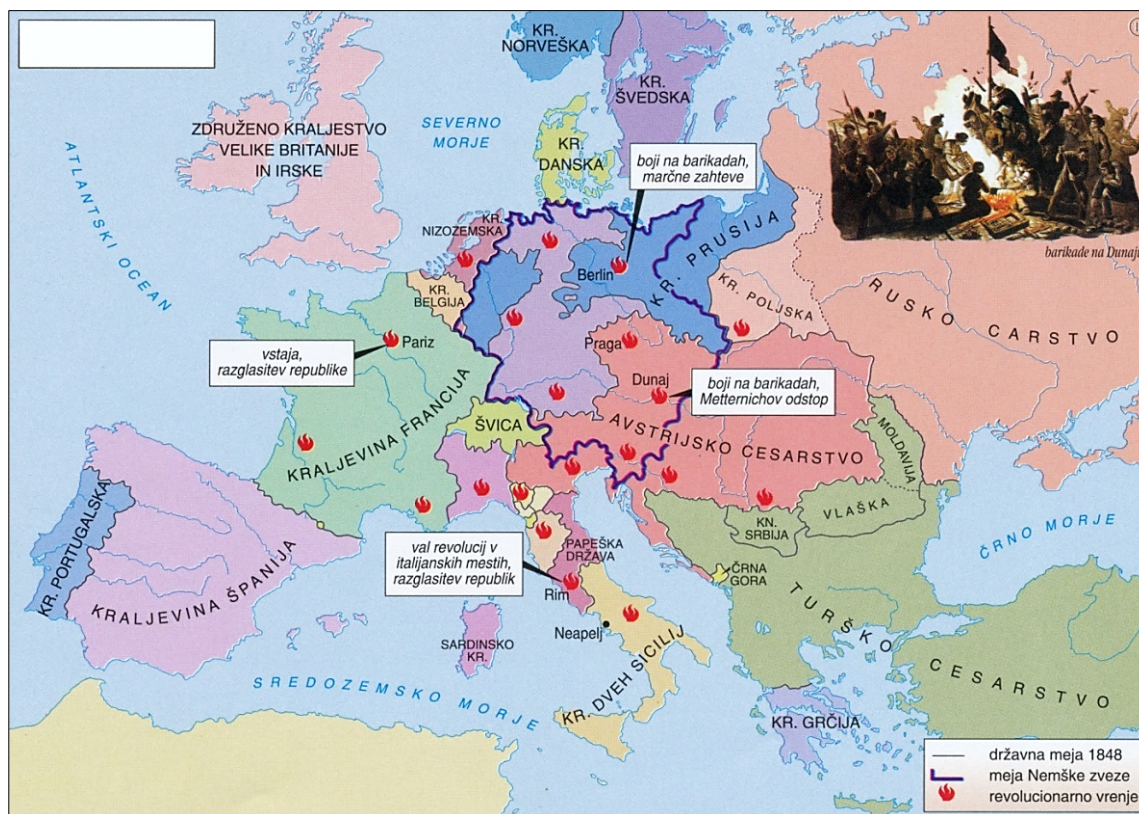
_____ bitka pri Verdunu / *a verduni csata*

(3 točke/pont)

Prazna stran

Üres oldal

Barvna priloga (k Izpitni poli 1) / Színes melléklet (az 1. feladatlaphoz)**Slika 4 / 4. sz. kép: Pomlad narodov**

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 49. Modrijan. Ljubljana, 1999)

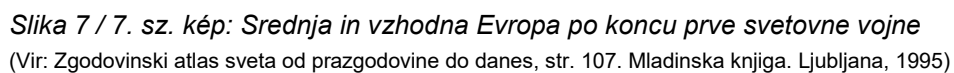
Slika 5 / 5. sz. kép: Združevanje nemškega ozemlja med letoma 1815 in 1871

(Vir: Brodnik, V., in drugi, 2020: Zgodovina 3, str. 72. Mladinska knjiga. Ljubljana)

Slika 6 / 6. sz. kép: Posest v Afriki pred letom 1914

(Vir: Cvirn, J., Studen, A., 2010: Zgodovina 3, str. 95. DZS. Ljubljana)

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! **V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!**

Slika 8 / 8. sz. kép: *Italijanska zasedba ozemelj v letih 1930–1940*

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 69. Modrijan. Ljubljana, 1999)

Slika 9 / 9. sz. kép: *Španska državljanska vojna v letih 1936–1939*

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 69. Modrijan. Ljubljana, 1999)